

Budoucnost péče o nejmenší

Datum 7.10.2026
Subjekt Městská část Praha 7
Region Česká republika - Hlavní město Praha
Kategorie Sociální služby, Města a obce, Školství

Možná si vzpomínáte na dotazník pro rodiče malých dětí do sedmi let, který jsme na podzim sdíleli prostřednictvím Hobuletu a dalších radničních kanálů. Ptali jsme se v něm, jak se vám žije na Sedmičce s malými dětmi, co zde funguje, co vám pomáhá, ale i co vám chybí a v čem byste potřebovali větší podporu. Dotazník, který vyplnilo celkem 524 rodičů, poskytl zajímavý vhled do potřeb a zkušeností jednotlivých rodin. Na následujících řádcích se dočtete, jaké výsledky průzkum přinesl a které konkrétní praktické kroky pro budoucnost Sedmičky z něj vyplývají.

Z celkového počtu respondentů tvořili 44 % rodiče dětí do dvou let, 20 % rodin v sociálně obtížné situaci a 9 % rodičů s odlišným mateřským jazykem. Data z dotazníku jsme prohloubili pomocí rozhovorů s vybranými skupinami rodičů a doplnili jsme je také o pohled odborníků. Zkušenostmi s péčí o nejmenší přispěli místní pediatři, pedagogický personál mateřských škol a poskytovatelé sociálních a dalších služeb. Potřeby rodičů společně s informacemi od odborníků se staly východiskem pro další rozvoj podpory dětí a rodin na Sedmičce.

Praha 7 už dnes nabízí rodinám širokou škálu služeb. Rozvíjí dětské skupiny, zajišťuje pro děti ze Sedmičky místa v mateřských školách, pečuje o školy a dětská hřiště a podporuje dostupné volnočasové aktivity i prostřednictvím finanční podpory na kroužky. Díky Síti podpory pro děti a mládež, která se pravidelně schází šestkrát za rok, propojuje školství, sociální služby, zdravotnictví i neziskové organizace za cílem koordinované mezioborové péče o děti a mládež. Přímo v mateřských a základních školách navíc působí sociální pedagožky a pedagogové, které a kteří pomáhají včas rozpoznat potřeby dětí a rodin a nasměrovat je k vhodné pomoci.

Ani takto rozsáhlý systém podpory však nedokáže zachytit každého. Nejobtížněji se pomoc dostává k rodinám s dětmi do tří let, které ještě nenavštěvují mateřské školy ani jiné instituce. Právě první roky života jsou přitom pro vývoj dítěte zásadní. Včasná podpora může zabránit tomu, aby se počáteční obtíže prohlubovaly a rozdíly mezi dětmi narůstaly.

Proto se Praha 7 rozhodla svoji podporu více zacílit na nejdůležitější období vývoje dětí do sedmi let. Spojila síly s Platformou pro včasnou péči, která poskytla metodickou podporu při využití procesního nástroje Primokiz. Jeho cílem je vytvořit ucelený a propojený systém podpory pro nejmenší děti a jejich rodiny, lépe propojit zdravotnictví, vzdělávání a sociální oblast a zajistit, aby se potřebná pomoc dostala k rodinám co nejdříve.

Proč energii a prostředky investovat do prvních sedmi let dítěte?

Většina rozdílů mezi dětmi vzniká do šesti let věku, přičemž z výzkumů už víme, že velká část rozdílů není vrozená, ale souvisí s prostředím a příležitostmi, které děti k rozvoji mají. Tyto rozdíly však můžeme minimalizovat vhodnými opatřeními a podporou ze strany obce a odborníků. Opatření přitom nemusí být nutně drahá, stačí, aby byla správně zacílená a přišla ve správném čase. Čím dříve podpora přijde, tím větší je nejen zlepšení kvality života a životní kompetence dětí, ale i návratnost investovaných prostředků. Výzkumy potvrzují, že včasná péče zlepšuje zdraví, výsledky vzdělávání,

vede k vyšším příjmům, snižuje kriminalitu a rizikové chování. Podpora, kterou poskytneme rodinám už od těhotenství, tedy neprospívá jen samotným dětem, ale k lepšímu mění celou společnost. Cílem je udělat z naší městské části nejlepší místo, kde lidé chtějí vychovávat děti, a ušetřit kapacity MČ, jež může investovat jinde. **Každá koruna, kterou dnes vložíme do podpory rodin s malými dětmi, ušetří MČ v budoucnu desítky korun na řešení nezaměstnanosti, kriminality nebo duševních onemocnění.**

Nástroj Primokiz poskytuje samosprávám metodický rámec ke smazávání startovních rozdílů mezi dětmi. Tento program založený na důkazech, který je ve vlastnictví International Step by Step Association (ISSA), vyvinula nadace Jacobs Foundation pro zlepšení dostupnosti a kvality služeb pro všechny děti v raném věku. Stojí na čtyřech principech:

- 1. Dítě a rodina v centru pozornosti:** Forma podpory a služby vycházejí ze skutečných a aktuálních potřeb rodin a dětí.
- 2. Spolupráce napříč obory:** Zdravotnictví, školství, sociální služby a další aktéři sdílejí zkušenosti a hledají společná řešení v podpoře rodin s dětmi.
- 3. Zapojení rodičů a místních odborníků:** Opatření i nastavení služeb se vytvářejí na míru místnímu kontextu a společně s těmi, kterých se týkají.
- 4. Dlouhodobá podpora městské části:** Jednotlivé kroky mají jasnou odpovědnost, návaznost a politickou podporu.

Prověřený zahraniční nástroj Primokiz přináší do České republiky Platforma pro včasnou péči, která spojuje více než 60 organizací z celé ČR věnujících se vzdělávání, péči a podpoře rodin s dětmi. Platforma provázela Prahu 7 po dobu jednoho roku intenzivním procesem využití nástroje Primokiz, který nyní může MČ využívat opakovaně, a podporu rodin tak v budoucnu dále rozvíjet a přizpůsobovat skutečným potřebám svých obyvatelek a obyvatelů. Podpořila nejen práci místní koordinátorky, ale s její podporou zde také vznikl Lokální akční tým, který spojil místní odbornice a odborníky ze zdravotnictví, školství, sociálních služeb a oblasti volnočasových aktivit se zástupci městské části a rodiči. Díky různým zkušenostem svých členek a členů mohl tým nahlížet na potřeby dětí a rodin v širších souvislostech, pojmenovat slabá místa dosavadní podpory a společně hledat řešení odpovídající podmínkám Prahy 7. Tým se zapojil také do přípravy místní analýzy a stanovení priorit a cílů pro další období.

Ačkoli spolupráce s Platformou pro včasnou péči již skončila, práce na Sedmičce pokračuje. Před městskou částí nyní stojí nejdůležitější úkol – převést navržená opatření, vycházející ze získaných dat, zkušeností rodičů a doporučení odborníků, do praxe. Konkrétní cíle a kroky jsou zpracovány v Akčním plánu, který podpořila Rada MČ Praha 7 i tajemník úřadu. Plán bude začleněn do Strategie MČ Praha 7, kterou na podzim projedná a schválí nové zastupitelstvo.

Sedmička pohledem rodin

Jak to tedy s dotazníky dopadlo a jak se rodičům s dětmi na Sedmičce žije? Analýza potvrdila, že Praha 7 již dnes nabízí rodinám řadu služeb a zajišťuje dostatek školek a škol, kvalitní parky, hřiště i síť služeb a spolupracujících organizací. Pozitivním příkladem jsou sociální pedagožky a pedagogové v mateřských školách. Pomáhají včas rozpoznat potřeby dítěte či rodiny a propojit rodiče s vhodnou službou, což školky velmi oceňují.

Odpovědi rodičů i odborníků však ukázaly důležitou věc. Nestačí, aby podpora existovala. Rodiny o ní musí vědět a musí být pro ně skutečně dostupná ve chvíli, kdy ji potřebují.

Pomoc existuje, rodiny o ní ale často nevědí

Zjistili jsme, že rodiče často nevědí, kam se se svými problémy obrátit pro pomoc, a informace jsou mnohdy roztržštěné. V systému podpory se však často ztrácejí i samotní odborníci.

Celých 81 % rodičů nezná služby zaměřené na duševní zdraví a 44 % neví o kurzech, které by jim mohly pomoci v náročných obdobích rodičovství. V nabídce finanční podpory se špatně orientuje většina dotázaných, mezi sociálně ohroženými rodiči jejich podíl dosahuje 64 %, ti by však tuto podporu nejvíce využili.

Specifické překážky zažívají rodiče s odlišným mateřským jazykem. Hůř se orientují v místním systému sociálních služeb a polovina z nich vůbec nezná ani služby na podporu cizinců. Komplikuje jim to i fakt, že nemají k informacím přístup ve svém rodném jazyce. Pro 55 % z nich se důležitým zdrojem informací stává až mateřská škola. Před nástupem dítěte do školky však tento informační bod chybí, přitom je to právě období, kdy mohou podporu potřebovat nejvíce.

Podporu by potřebovali i pediatři, kteří z důvodu velké vytiženosti nemají dostatečný přehled o širším spektru služeb. Rozcestník či seznam služeb a jejich zaměření by jim mohl pomoci, aby rodiče svých patientek a pacientů odkazovali na návazné formy podpory.

Někteří rodiče vyjádřili potřebu sdílení nelehkých situací spojených s rodičovstvím či výchovou s jinými rodiči v obdobné situaci. Sdílení může také fungovat jako dobrý zdroj relevantních informací a kontaktů.

Málo času, míst a peněz

Samotné zprehlednění informací však nevyřeší všechno. I když rodiče o některých typech podpory vědí, ne vždy ji mohou využít. Předporodní a poporodní kurzy nebo laktační poradenství jsou pro část rodičů příliš drahé, podobně jako služby pro duševní zdraví. Rodinám v náročné situaci může v jejich využití kromě financí bránit také nedostatek času.

Rodiče i pediatři upozorňují na nedostatečnou kapacitu některých specializovaných zdravotnických služeb, zejména na nedostupnost psychiatrické a psychologické péče určené dětem. Pětina oslovených poskytovatelů služeb navíc zmiňuje potřebu navyšování kapacit v různých oblastech podpory rodin.

V rámci volnočasových služeb rodičům nejvíc chybějí prostory pro trávení volného času uvnitř, kam by mohli s dětmi zajít například v případě špatného počasí bez nutnosti konzumace či placení. Nejméně dostupné jsou podle rodičů dětské herny nebo koutky a rodinná či komunitní centra. Rodiče v náročné životní situaci by ocenili rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro děti zdarma.

I podporující potřebují podpořit

Poskytovatelé služeb a odborníci si uvědomují, že k tomu, aby mohli nabízet rodinám co nej kvalitnější podporu, potřebují sami občas podpořit. Poptávají proto nejen rozšiřující vzdělávání v různých oblastech, ale i podporu v propojování a spolupráci napříč obory. Právě společné vzdělávací kurzy mohou zajistit nejen jednotný zdroj informací pro více profesí, ale nabídnou i příležitost k lepšímu propojení a spolupráci.

Služby i školky by uvítaly například větší podporu v oblasti duševního zdraví a digitálního bezpečí. Čtvrtina rodičů to cítí podobně a ocenili by v tomto směru více informací i propojení s dalšími rodiči, kteří řeší podobné situace. Různé formy vzdělávání zaměřeného na rodiče mohou být tedy příležitostí pro lepší propojení s komunitou rodičů.

Poskytovatelé služeb a odborníci si chválí spolupráci zejména s Úřadem MČ Praha 7, s místními pobočkami knihovny a mateřskými školami. Mateřské školy oceňují činnost sociálních pedagožek a pedagogů, které zaměstnává radnice. Pomáhají jim zejména v oblastech předcházení či řešení

diskriminace u dětí, podezření na násilí v rodině či v oblasti digitálních technologií.

Kvalitní veřejný prostor

Za nejdostupnější a nejkvalitnější prostory rodiče považují zpravidla ty, které nepodmiňují účast rodin finančně a nejsou kapacitně omezené, tedy hlavně veřejný prostor a kulturní akce.

Rodiny nejčastěji tráví volný čas v parcích a na hřištích. Část rodin by však ráda trávila venku ještě více času, což s sebou nese potřebu doplnění píték, zastínění a přístupu k toaletám se zázemím pro přebalování.

Celkově se rodiče na Sedmičce cítí poměrně bezpečně. Nejvíce na dětských hřištích a v obchodech. Více ohrožení pociťují na náměstích a veřejných prostranstvích či v ulicích kolem škol a školek.

Od analýzy ke konkrétním krokům

Výsledky místní analýzy nezůstaly jen na papíře. Lokální akční tým je převedl do konkrétních cílů a kroků ve čtyřech stěžejních oblastech: 1) informovanost, 2) služby, 3) spolupráce a 4) prostředí. Všechny jsou součástí Akčního plánu, který bude začleněn do aktualizované Strategie MČ Praha 7. Jejich přehled najdete v boxu na konci článku.

Navržená opatření nebude uskutečňovat pouze úřad. Důležitou roli bude i nadále hrát Lokální akční tým (LAT), který sdružuje odbornice a odborníky z různých oblastí. Tým se bude pravidelně scházet, podílet se na zavádění jednotlivých kroků do praxe a průběžně vyhodnocovat jejich plnění. „Filozofie naší spolupráce je prostá: MČ zaštiťuje, koordinuje a financuje, odborníci v LAT tvoří a rozvíjejí systém a rodiče svými reálnými potřebami určují směr, kterým jdeme,“ vysvětluje Jakob Hurrle, radní pro sociální a zdravotní politiku, integraci cizinců a národnostní menšiny.

Tento model zajišťuje, že v centru pozornosti jsou reálné potřeby rodin, jejichž řešení vychází z mezioborového porozumění a spolupráce, které jsou nezbytné pro zvládnutí komplexních výzev moderní rodinné politiky.

Nástroj Primokiz není jen jednorázovým aktem, ale dlouhodobým závazkem ke zlepšování prostředí a životních podmínek pro rozvoj nové generace. Cílem je zajistit kvalitní a funkční systém podpory pro všechny děti bez rozdílu. Prevence je totiž nejen efektivnější, ale v konečném důsledku i levnější než následné řešení krizí, kterým lze předejít.

Jak vypadá akční plán v praxi?

1. Informovanost: snížení bariér a orientace v systému

Zajistit jeden vstupní bod a jednotné informace

- vytvoření rozcestníku na webu MČ jako výchozího informačního bodu nejen pro rodiče, ale i další odborníky
- informační letáky, které budou k dispozici v čekárnách pediatrů, na matrice nebo ve školkách a školách

Přiblížit služby veřejnosti a „zlidštit“ instituce

- v roce 2027 plánujeme například Veletrh služeb a Dny otevřených dveří na radnici a v dalších

organizací

Podpořit sdílení zkušeností a vzájemné doprovázení

- MČ P7 podpoří vytvoření dobrovolnického programu peer doprovázení (forma specifické podpory, při které člověk s vlastní prožitou zkušeností, tzv. peer konzultant nebo mentor, provází a podporuje někoho, kdo právě prochází podobnou náročnou životní situací), kde rodiče pomáhají dalším rodičům

Podpořit komunitní iniciativy jako nositele informací v komunitě

- finanční podpora organizace komunitních akcí zaměřených na rodiny s dětmi

Včas rozpoznat ohrožení dítěte

- zavedení nástrojů pro včasnou identifikaci ohrožení dítěte, jako například jednotné check-listy pro různé odborné profese

2. Služby: posílení kapacity, dostupnosti a efektivity

Odstraňovat překážky vstupu do služeb a volnočasových aktivit pro ohrožené rodiny

- zajištění vstupů zdarma

Propojovat více odborností v jednom čase a místě

- podpora konzultací odborníků a organizace dalších aktivit na místech, kde se rodiny běžně zdržují

Vytvářet vnitřní prostory pro trávení volného času

- podpora vzniku komunitních center včetně prostorů pro trávení volného času zdarma

Aktivně nabízet možnosti jazykové podpory

- vytvoření pozice interkulturního pracovníka přímo na Úřadě MČ

Terénní služby pro rodiny

- vytvoření mobilního týmu pro pediatrii

Podpořit kapacity psychosociálních služeb a dalších specialistů z oblasti zdravotnictví na území MČ

- vyhledávání odborníků a prostorů pro nové ordinace

Podpořit inovace v MŠ (školní poradenská pracoviště a sociální pedagogové)

- vytvoření poradenských pracovišť pro každou MŠ a posílení počtu pozic sociálních pedagogů v MŠ

3. Spolupráce: systémová a mezioborová koordinace

Zajistit společné vzdělávání odborníků a sdílení dobré praxe

- společné kurzy a školení v konkrétních tématech či vytvoření společného protokolu ohroženého dítěte

Podpořit a rozvíjet síťování v MČ

- pokračování v stávajícím síťování s větším zapojením zdravotnictví

Rozšířit nabídku vzdělávání pro rodiče

- zajištění finančně dostupných kurzů pro rodiče

Posílit provázání sociálních a zdravotnických služeb

- organizace kulatých stolů nad konkrétním tématem

4. Prostředí: přátelský a bezpečný veřejný prostor

Zkvalitnit vnější veřejné prostory pro bezpečné trávení volného času

- rozvoj dětských hřišť a umisťování herních prvků pro děti ve veřejném prostoru, rozvoj veřejných sportovišť (Spot Holešovice), preventivní aktivity v problematických místech

Kde najdete podporu na Sedmičce právě teď?

Co právě řeším

**Nevím si rady s rodičovstvím
či výchovou nebo procházím
rodinnou krizí**

**Mám finanční problémy nebo
potřebuji materiální pomoc**

Hrozí mi ztráta bydlení

**Mám obavu o vývoj, zdraví
nebo psychiku dítěte**

**Já nebo moje dítě zažíváme
násilí v blízkých vztazích**

Kde hledat podporu (doporučené služby)

- Školní poradenské pracoviště v každé ZŠ / sociální pedagog v MŠ
- SAS YMCA (608 865 643, sas@praha.ymca.cz, Antonínská 424/8)
- Liga otevřených mužů (704 263 456, lucie.novotna@ilom.cz, Dukelských hrdinů 975/14)
- Odbor sociálních věcí MČ P7 – odd. sociální práce (220 144 097, zelinkovan@praha7.cz, U Průhonu 38)
- Odbor sociálního začleňování MČ P7 (605 070 056, laskovskak@praha7.cz, U Průhonu 38)
- Podpora pro samoživitele: Klub svobodných matek (bezplatná linka 800 99 55 11, www.klubsvobodnychmatek.cz)
- Šatník (737 59 70 70, info@satnikpraha.cz, Hala 13 v Holešovické tržnici, Bubenské nábřeží 306)
- Kontaktní místo pro bydlení MČ P7 (778 966 213, zadakovak@praha7.cz, U Průhonu 37, 2. patro)
- Obratě se na svého pediatra nebo kontaktujte:
- Pedagogicko-psychologická poradna P7 (220 805 297, poradna7@ppppraha7a8.cz, U Smaltovny 22)
- Klinická psychologie pro děti, dorost a dospělé (778 778 804, psychologie@pp7.cz, Poliklinika P7, Dukelských hrdinů 342/1)
- Cognitive Care (info@cognitivecare.cz, Havanská 136/15)
- Centrum Locika (734 441 233, info@centrumlocika.cz, Umělecká 588/6)
- Pro Dialog (737 018 662, prodialogforum@gmail.com, Malířská 386/1)

Naši rodinu zasahuje závislost

- Centrum Alma - adiktologické služby (774 490 789, info@centrum-alma.cz, U Uranie 1414/4)
- Sananim - Centrum komplexní péče o dítě a rodinu (702 036 237, preslova@sananim.cz, Janovského 24)

Hledám setkávání nebo program pro rodiny s dětmi

- Komunitní centrum Přístav 7 (776 176 080, dc@agora7.cz, V Přístavu 1639/24)
- Studánka - komunitní prostor (kansilj@praha7.cz, U Studánky 15)
- Rodinné Centrum Letná (775 562 672, kontakt@rcletna.cz, Janovského 24)

Co se již podařilo uvést do praxe

V rámci informovanosti:

- Na zářijové akci Po škole na kolotoč! jste mohli najít stánek s nabídkou služeb pro rodiny s dětmi. Ve stánku se osobně představilo několik místních služeb i příslušné odbory ÚMČ.
- Vznikla skupina pro rodiče v náročné životní situaci. Její setkání probíhá vždy jednu středu a jeden pátek v měsíci v komunitním prostoru Studánka (U Studánky 15).

V rámci služeb:

- Na radnici působí koordinátorka na podporu dětí a mládeže, která systematicky udržuje kontakt se všemi službami.
- Koordinátorka se stará o Síť podpůrných služeb. Na radnici probíhají pravidelná setkání členů sítě, kde se zástupci sociálních, zdravotních a vzdělávacích i volnočasových služeb vzájemně informují a nacházejí společná řešení.
- Zastupitelstvo MČ odsouhlasilo koupi části industriálního objektu bývalé papírny v Holešovicích. Jako součást nového rezidenčního komplexu zde bude od roku 2028 fungovat nové třígenerační komunitní centrum Papírna zaměřené zejména na děti, mládež a rodiny, s přirozenou otevřeností i pro další generace.

→ Další výzkumy a informace o včasné podpoře dětí najdete na webu Platformy pro včasnou péči: [vcasnapec.cz](https://www.praha7.cz/budoucnost-pece-o-nejmensi)

<https://www.praha7.cz/budoucnost-pece-o-nejmensi>